

[Justitsministeren.]

Lovforslaget har tidligere været fremsat den 17. december 1976 under titlen forslag til rentelov. Det var til 1. behandling den 20. januar 1977 (Folketingstidende 1976-77, 1. samling, sp. 4016). Forslaget bortfaldt imidlertid som følge af folketingsvalget den 15. februar 1977.

Lovforslaget indeholder dels nye regler om, fra hvilket tidspunkt der skal betales morarenter, dels en regel om, at den gældende morarentesats på Nationalbankens diskonto + 2 pct. ikke kan fraviges i forbrugerforhold.

Under lovforslagets behandling den 20. januar 1977 blev der fra mange sider givet udtryk for, at det ikke er hensigtsmæssigt at kalde en lov med dette indhold for en rentelov. Selv om lovforslaget i § 2 indeholder en enkelt regel om kreditrenter, er jeg enig i, at betegnelsen rentelov ikke er den bedst dækkende. Lovforslagets titel er derfor ændret til forslag til lov om renter ved forsinket betaling m. v.

Bortset fra den nye titel er der tale om en uændret genfremsættelse. Jeg kan derfor henviser til den tidligere fremsættelse, Folketingstidende 1976-77, 1. samling, sp. 3390.

Med disse bemærkninger skal jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om visse forbruger-aftaler. (Dørsalg m. v., postordresalg og løbende tjenesteydelser).*

Lovforslaget har tidligere været fremsat den 20. januar 1977, men bortfaldt som følge af folketingsvalget den 15. februar 1977 og genfremsættes nu uændret.

Forslaget tilsigter at gennemføre en række forslag, som er fremsat af forbrugerkommissionen for at sikre forbrugeren en øget beskyttelse mod misbrug og en bedre retsstilling i det hele taget på områder, hvor der har vist sig at være et særligt behov for det.

Om hovedpunkterne i forslaget henviser jeg til den tidligere fremsættelse, Folketingstidende 1976-77, 1. samling, sp. 3991.

Ved den tidligere fremsættelse nævnte jeg, at jeg var klar over de synspunkter, der kan anføres imod et forbud mod dørsalg af bøger og forsikringer, og jeg vil gerne understrege, at regeringen naturligvis er villig til at drøfte, om der skulle være andre muligheder for at opnå den ønskede forbrugerbeskyttelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om private registre m. v. og forslag til lov om offentlige myndigheders registre.*

De to lovforslag bygger på registerudvalgets 2 delbetænkninger fra henholdsvis 1973 om private registre og 1976 om offentlige registre.

Lovforslaget om de private registre har til formål at sikre, at oplysninger om personers, foreningers og virksomheders private og økonomiske forhold kun registreres af private i det omfang; denne registrering tjener anerkendelsesværdige formål.

Efter forslaget må sådanne oplysninger kun registreres i det omfang, det er tilladt efter lovforslagets kapitel 2 og 3. Uden for lovforslaget falder dog registre, der udelukkende anvendes i videnskabeligt eller statistisk øjemed eller til brug for udgivelsen af almindelige opslagsværker.

Efter lovforslagets kapitel 2 må erhvervsvirksomheder, foreninger m. v. registrere og videregive oplysninger til tredjemand uden den registreredes samtykke i det omfang, registreringen og videregivelsen er et naturligt led i den normale drift af virksomheder af den pågældende art. For så vidt angår særlig følsomme oplysninger som f. eks. religiøst og politisk tilhørsforhold og helbredsoplysninger må registrering og videregivelse dog som hovedregel kun finde sted, når den pågældende har meddelt sit samtykke hertil og det endvidere er nødvendigt for at muliggøre en berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv.

En registreret kan efter forslaget kræve, at der foretages slettelse af urigtige eller ulovligt registrerede oplysninger. Vil en virksomhed ikke foretage slettelse, kan spørgsmålet indbringes for et registertilsyn, der kan pålægge virksomheden at foretage slettelse og eventuelt berigtigelse i forhold til de tredje-mænd, der har modtaget oplysningen.

I lovforslaget fastsættes særlige regler om kreditoplysningsbureauer. Sådanne virksomheder må kun registrere oplysninger, som efter deres art er af betydning for bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed. Kreditoplysningsbureauet skal underrette en registreret om, at vedkommende er registreret, når registreringen omfatter mere end almindelige, frit tilgængelige oplysninger. Den registrerede kan kræve at blive gjort bekendt med de oplysninger, der er registreret om ham, og kræve, at urigtige eller vildledende oplysninger slettes,

[Justitsministeren.]

samt at bureauet foretager berigtigelse over for tredjemand af eventuelt videregivne urigtige oplysninger.

Lovforslaget fastsætter nærmere regler for adresserings- og kuverteringsbureauer, der herefter kun må foretage registrering af oplysninger, der danner grundlag for inddeling i alment anerkendte grupper. Det foreslås endvidere, at enhver kan kræve at blive slettet af bureauets registre.

Edb-servicebureauerne modtager som følge af deres virksomhed mange registre med personoplysninger til opbevaring og bearbejdning. Det er derfor fundet påkrævet at sikre, at disse virksomheder ikke misbruger oplysningerne eller på anden måde behandler dem uforsvarligt. Det foreslås derfor, at det pålægges edb-servicebureauer at træffe de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod misbrug af oplysningerne, og at registertilsynet skal føre tilsyn med, at disse krav efterleves.

Udviklingen inden for den elektroniske databehandling, telekommunikationsteknikken og andre kommunikationsteknikker har medført, at store mængder data meget hurtigt og billigt kan transporteres over store afstande, herunder fra et land til et andet. For at sikre, at overførelse til udlandet med henblik på elektronisk databehandling af registre, der indeholder særlig følsomme oplysninger, ikke medfører en forringelse af den retsbeskyttelse, som dette lovforslag tilsigter at skabe, foreslås det, at en sådan overførelse kun må ske efter tilladelse fra registertilsynet.

Lovforslaget om de offentlige myndigheders registre har til formål at sikre, at det offentlige oprettelse og brug af registre med personoplysninger, der underkastes elektronisk databehandling, sker således, at den enkelte borgers retsbeskyttelse og integritet ikke krænkes.

Efter lovforslaget må registre, der skal føres af en statslig myndighed, kun oprettes efter godkendelse af vedkommende minister. Forinden registeret tages i brug, skal der være fastsat forskrifter for registerets opbygning og drift, der opfylder lovens bestemmelser. Spørgsmålet om oprettelsen og forskrifterne for registeret skal, forinden ministeren træffer beslutning og registeret tages i brug, forelægges for registertilsynet. Tilsynet kan udtale sig om, hvorvidt et register bør oprettes, og om der bør fastsættes yderligere forskrifter til beskyttelse af de regi-

strerede. For registre, der føres for en kommunal myndighed, skal beslutningen om oprettelse og forskrifternes fastsættelse som hovedregel træffes af vedkommende kommunalbestyrelse. Kan registertilsynet ikke tiltræde et forslag til oprettelse af et kommunalt register, skal sagen forelægges for finansministeren, der træffer den endelige administrative afgørelse.

Navnlig muligheden for ved hjælp af den elektroniske datateknik at foretage sammenkobling af oplysninger fra forskellige registre har i den offentlige debat givet anledning til bekymring for, at der derved kan etableres store databanker, hvorfra det er muligt at få oplysninger om det enkelte menneskes private forhold og daglige adfærd. For at skabe kontrol med disse sider af den elektroniske datateknik foreslås det, at samkøring af registre, der er oprettet med henblik på varetagelse af forskellige opgaver, kun må foretages i henhold til særlig godkendelse efter indhentet udtalelse fra registertilsynet om behovet herfor. Undtaget herfra er samkøring, der udelukkende foretages i videnskabeligt eller statistisk øjemed.

For at yde registrerede personer sikkerhed i vid forstand fastsættes nærmere bestemmelser om, hvilke oplysninger der må registreres i edb-registre. Der må som hovedregel kun registreres oplysninger, der klart er af betydning for varetagelsen af vedkommende forvaltningsmyndigheds opgaver. Særlig følsomme oplysninger må kun registreres, såfremt det er nødvendigt, og oplysninger om politiske forhold kun, såfremt oplysningerne er offentligt tilgængelige. I registre, der anvendes løbende, skal oplysningerne holdes à jour, og oplysninger, der har mistet deres betydning, skal slettes. Der skal foretages kontrol til sikring af, at registrerede oplysninger er rigtige, og urigtige oplysninger skal slettes. Der skal endvidere træffes sikkerhedsforanstaltninger imod misbrug m. v., herunder foranstaltninger, der muliggør, at særlige typer registre kan bortskaffes eller intetgøres i tilfælde af krig o. lign.

Registrerede personer har efter lovforslaget som hovedregel adgang til at blive gjort bekendt med de oplysninger, der er registreret om dem.

Efter forslaget kan der som hovedregel kun videregives oplysninger til private, når disse i forvejen er offentligt tilgængelige, eller når den registrerede har meddelt samtykke hertil. For så vidt angår videregivelse af oplysninger fra det centrale personregister henvises til det for-

[Justitsministeren.]

slag til ændring af loven om folkeregistrering, der fremsættes af indenrigsministeren samtidig hermed.

Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder må ske i samme omfang som til private. Der må endvidere videregives oplysninger til offentlige myndigheder, såfremt oplysningerne har væsentlig betydning for vedkommende myndigheds virksomhed. Der må dog ikke videregives oplysninger, for hvilke der ved lov er fastsat særlige tavshedsforskrifter.

Der foreslås oprettet en særlig, uafhængig myndighed, registertilsynet, der skal sikre overholdelsen af de to love. Tilsynet, der består af et råd og et sekretariat, skal foruden at afgive udtalelser i forbindelse med oprettelse af nye offentlige registre og ved samkøring af registre føre tilsyn med registervirksomheden både i den private og den offentlige sektor. I forholdet til private virksomheder kan tilsynet meddele pålæg om ændringer i registreringsvirksomheden, og over for offentlige myndigheder kan tilsynet påtale overtrædelse og mangler samt stille forslag om ændrede regler for registrenes indhold og drift m. v.

Registertilsynet skal endvidere gennem afgivelse af en årlig beretning og adgang til løbende at offentliggøre udtalelser m. v. sikre, at offentligheden gøres bekendt med udviklingen på disse områder.

De økonomiske virkninger af lovforslaget for staten vil være knyttet *dels* til registertilsynets oprettelse og drift, *dels* til visse merudgifter for de registerførende myndigheder i forbindelse med opfyldelse af lovens forskrifter og *endelig* til udgifter i forbindelse med den ministerielle sagsbehandling med hensyn til godkendelse af oprettelsen af registre. Det er naturligvis vanskeligt at vurdere omfanget af disse udgifter. I forslaget til loven om offentlige myndigheders registre er de årlige driftsudgifter til registertilsynet anslået til 2 mill. kr. i 1976-priser.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til forslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjærulff-Schmidt) (FP):

Jeg skal på fremskridtspartiets vegne tillade mig at fremsætte *forslag til lov om folkeafstemninger i kommunerne.*

Forslaget går ud på, at vejledende kommunale folkeafstemninger skal afholdes, når mindst 10 pct. af de på valglisten opførte vælgere begærer det, *eller* når mindst $\frac{1}{3}$ af en kommunalbestyrelses medlemmer forlanger det.

Kun spørgsmål, der er omfattet af det kommunale selvstyre, vil efter forslaget kunne underkastes vejledende folkeafstemning.

Det har siden kommunalreformens gennemførelse ved mange lejligheder været drøftet, hvad der kunne stilles op for at sikre befolkningen større direkte indflydelse på lokale afgørelser. Den foreslåede folkeafstemningsinstitution vil efter fremskridtspartiets opfattelse kunne blive en meget værdifuld folkelig faktor i den lokale beslutningsproces. Også andre politiske partier har udtalt ønsker om at styrke borgernes deltagelse i de lokale beslutninger, og jeg håber, at der vil kunne opnås en sådan tilslutning til lovforslagets synspunkter, at der kan gennemføres en lovgivning, der kan træde i kraft i forbindelse med næste kommunalvalg i 1978.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger m. v. (Fristforlængelse, finansiering m. v.), forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter (Midlertidige regler om lån til opretnings- og brandsikringsarbejder) og forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.*

Forslagene er en videreførelse og udbygning af de ændringsforslag til lov om midlertidig regulering af boligforholdene og til lov om realkreditinstitutter, som regeringen fremsatte i folketinget den 3. december 1976, og som tog sigte *dels* på at forbedre finansieringsmulighederne for brandsikringsforanstaltninger og *dels* på at fremme aktiviteten og dermed beskæftigelsen inden for byggesektoren. Begge disse forslag bortfaldt ved udskrivelsen af folketingsvalg i januar i år.

På baggrund af en fælles henvendelse i oktober 1976 fra Grundejernes Landsforbund og Lejernes Landsorganisation vedrørende forskellige problemer i relation til brandsikringsudgifternes finansiering og enkelte af de tekniske brandsikringskrav har der i en arbejdsgruppe med repræsentanter for disse organisationer været ført forhandlinger om en løsning af de rejste problemer. Også denne arbejdsgruppes over-